

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 20 september 2012 (21.9)
(OR. en)**

14000/12

**RECH 344
COMPET 563
RELEX 838
DEVGEN 245**

FÖLJENOT

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
mottagen den:	14 september 2012
till:	Uwe CORSEPIUS, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2012) 497 final
Ärende:	Meddelande från kommissionen till europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Förbättra och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och innovation: en strategi

För delegationerna bifogas kommissionens dokument – COM(2012) 497 final.

Bilaga: COM(2012) 497 final

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 14.9.2012
COM(2012) 497 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Förbättra och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och
innovation: en strategi**

(Text av betydelse för EES)

{SWD(2012) 258 final}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Förbättra och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och innovation: en strategi

(Text av betydelse för EES)

1. EN VÄRLD I FÖRÄNDRING

Europeiska unionen är en världsledare inom forskning och innovation och står för 24 % av världens forskningsutgifter, 32 % av publikationerna med stor genomslagskraft och 32 % av patentansökningarna, samtidigt som unionen utgör endast 7 % av världens befolkning¹.

Under det senaste årtiondet har dock situationen utvecklats snabbt. Global forskning och innovation dominerades tills nyligen av Europeiska unionen, USA och Japan. I och med att tillväxtekonomierna fortsätter att stärka sina forsknings- och innovationssystem utvecklas ett multipolärt system, där länder som Brasilien, Kina, Indien och Sydkorea ökar sitt inflytande. Briks-ländernas andel av de totala FoU-utgifterna fördubblades mellan 2000 och 2009. Det ligger i unionens intresse att även grannländerna utvecklar sin forsknings- och innovationskapacitet.

Forskning och innovation får allt fler internationella sammankopplingar med hjälp av informations- och kommunikationsteknikens snabba utveckling. Antalet internationellt samförfattade vetenskapliga publikationer och forskarnas rörlighet ökar. Forskningsorganisationer öppnar filialer utomlands och företag investerar utanför hemländerna, särskilt i de framväxande ekonomierna.

Globala frågor är viktiga drivkrafter för forskning och innovation. Jorden har ändliga resurser som måste tas om hand på ett hållbart sätt. Klimatförändringar och smittsamma sjukdomar stannar inte vid nationella gränser, och livsmedelsförsörjningen måste säkras i hela världen. Unionen måste intensifiera dialogen med internationella partner i syfte att bygga upp en kritisk massa för att lösa dessa frågor.

Allt mer forskning och innovation sker i tredjeländer² och unionen behöver tillgång till denna kunskap. För att förbli en global huvudaktör måste unionen marknadsföras som en attraktiv plats för forskning och innovation, och lyckas i den globala konkurrensen om talanger, samtidigt som unionens ekonomiska intressen tas tillvara, exempelvis när det gäller skydd av immateriella rättigheter.

I och med ikraftträdandet av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) förändrades den institutionella ramen för unionens åtgärder i internationella sammanhang. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionens vice ordförande ser till att unionens yttre åtgärder är samstämmiga. Den höga representanten biträds av Europeiska utrikestjänsten. Eftersom forskning är en parallell befogenhet ska unionen och medlemsstaterna samordna sina respektive verksamheter så att nationell politik och unionspolitik blir samstämmiga.

¹ Ytterligare information finns i det med följande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

² I detta meddelande avser *tredjeland* ett land som varken är EU-medlemsstat eller associerat till ramprogrammen för forskning, om inte annat anges.

På grundval av denna föränderliga situation, åtagandena inom ramen för Innovationsunionen³, det europeiska forskningsområdet⁴ och rekommendationerna i den preliminära utvärderingen av sjunde ramprogrammet (FP7)⁵ föreslår kommissionen en strategi för att öka och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och innovation, särskilt med tanke på genomförandet av Horisont 2020⁶.

2. LÄGESBESKRIVNING

Europa har en lång historia av forskningssamarbete över gränserna. Europeiska organisationen för kärnforskning (Cern), som grundades 1954, är ett spetsforskningscentrum och världens största laboratorium för partikelfysik som lockar till sig världens främsta forskare.

Sedan 1986 har fördragen tydligt lyft fram samarbete med tredjeländer som en central faktor inom unionens forskningspolitik. Det internationella samarbetet har utvecklats i EUF-fördraget och Euratomfördraget. Ramprogrammen har gradvis öppnats för tredjeländer, och internationellt samarbete integrerades helt i det sjunde ramprogrammet (inklusive Euratoms sjunde ramprogram). Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) är också öppet för samarbete med tredjeländer. Som ett resultat av detta kommer 6 % av deltagarna i det sjunde ramprogrammet från tredjeländer.

Framsteg har gjorts när det gäller att optimera det internationella samarbetets omfattning, till exempel:

- Partnerskapet mellan Europa och utvecklingsländerna inom området klinisk prövning (EDCTP) är ett partnerskap mellan 14 medlemsstater, Schweiz, Norge och länderna i Afrika söder om Sahara som syftar till att bekämpa hiv/aids, tuberkulos och malaria.
- Euratom, Kina, Indien, Japan, Ryssland, Sydkorea och USA har gått samman i Iter-projektet (med stöd av avtalet om strategin med bredare inriktning mellan Euratom och Japan) för att visa att kärnfusion är en energikälla för framtiden.
- Marie Curie-åtgärderna har en stark internationell dimension. Deltagarna i dessa åtgärder kommer från 80 olika länder.
- Kommissionens gemensamma forskningscentrum samarbetar med internationella partner i ett stort antal frågor.
- Den globala sammankopplingen av nätverk för forskning och utbildning genom det europeiska multigigabitnätet för forskning (Geant) finansieras till stor del av unionen (delvis genom instrumenten för utvecklingsbistånd).
- Unionen stöder, tillsammans med 13 andra länder, det amerikanska *Human Frontier Science Programme* för finansiering av internationellt samarbete inom grundforskningen.

Även om denna utveckling är välkommen saknas i många fall en kritisk massa, och strategin för att driva på åtgärdernas utveckling är inte alltid tydlig. Detta var en av slutsatserna i interimutvärderingen av sjunde ramprogrammet, där det anges att det internationella samarbetet ska utökas och att verksamheten ska inriktas på samverkan med partner utanför Europa på lika villkor och i program och verksamhet med stort gemensamt intresse. I samma

³ KOM(2010) 546.

⁴ COM(2012) 392.

⁵ http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm?pg=fp7

⁶ KOM(2011) 809.

rapport rekommenderades en konsekvent strategisk utveckling av unionens politik för internationellt samarbete inom forskning och innovation.

3. MÅL FÖR INTERNATIONELLT SAMARBETE

Internationellt samarbete inom forskning och innovation bidrar till unionens allmänna politik, vilket kommer till uttryck i Europa 2020-strategin⁷ genom att bidra till följande mål:

- (a) **Stärka unionens spetskompetens och attraktionskraft inom forskning och innovation och dess ekonomiska och industriella konkurrenskraft** genom att skapa win-win-situationer och samarbete baserat på ömsesidig nytta med hjälp av externa kunskapskällor, genom att locka begåvningar och investeringar till unionen, genom att underlätta tillträdet till nya och framväxande marknader och genom att komma överens om en gemensam forskningspraxis och dra nytta av dess resultat.
- (b) **Hantera globala samhällsfrågor** genom att utveckla och sprida effektiva lösningar snabbare och genom att optimera användningen av forskningsinfrastrukturer.
- (c) **Stödja unionens externa politik** genom att samordna utvidgningen, grannskapspolitiken, handeln, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), det humanitära biståndet och utvecklingsbiståndet, och integrera forskning och innovation i det övergripande paketet med yttre åtgärder.

Vetenskapsdiplomatin kommer att använda det internationella samarbetet inom forskning och innovation som ”mjuk makt” och som ett sätt att förbättra relationerna med viktiga länder och regioner. Goda internationella förbindelser kan i sin tur effektivisera samarbetet inom forskning och innovation.

I detta meddelande föreslås det att man ska öka och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och innovation genom **öppenhet** kompletterad med **riktat internationellt samarbete**, utveckling på grundval av gemensamt intresse och ömsesidig nytta, optimal omfattning och räckvidd, partnerskap och synergi.

4. ÖKA OCH FOKUSERA INTERNATIONELLT SAMARBETE

4.1. Öppenhet inom internationellt samarbete

Unionen kommer att fortsätta att samarbeta med länder och regioner runtom i världen. Detta kommer att göra det möjligt för unionens forskare och innovatörer att samarbeta på intressebasis med kolleger världen över.

- Horisont 2020 kommer att vara helt öppen för deltagande från hela världen⁸.
- Europeiska forskningsrådet och Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna kommer att verka på helt forskardriven basis och vara öppna för forskare från tredjeländer.
- Forskningsinfrastrukturernas verksamhet kommer att vara särskilt inriktad på internationellt samarbete. Dess komponent för e-infrastrukturer har en inneboende internationell dimension genom att den främjar samarbete via digitala medier.
- Alla tredjelandsdeltagare är dock inte automatiskt berättigade till finansiering⁹. Förteckningen över länder som är berättigade till automatisk finansiering kommer att begränsas genom en komplettering av det nuvarande urvalskriteriet, som enbart

⁷ KOM(2010) 2020.

⁸ KOM(2011) 810 artikel 6.1.

⁹ KOM(2011) 810 artikel 9.

baseras på BNI per capita. Det ytterligare kriteriet baseras på total BNP, förutom länder över ett visst tröskelvärde. På så sätt tar man hänsyn till att vissa länder har nått den kritiska massa som krävs för ett ömsesidigt samarbete med unionen. På samma sätt som för industriländerna är finansiering för deltagare från dessa länder fortfarande möjlig i undantagsfall.

- Det restriktivare förhållningssättet till automatisk finansiering kommer att vägas upp av större insatser för att underlätta finansieringen av deltagare genom deras nationella kanaler.
- Unionen kommer att fortsätta att verka för ömsesidig tillgång till tredjeländers program. Enligt Horisont 2020-förslagen blir det möjligt att begränsa det geografiska tillämpningsområdet för ansökningsomgångar, exempelvis när villkoren för deltagande av juridiska personer från medlemsstaterna i ett tredjelands program anses skada unionens intressen eller tillfredsställande säkerhetsgarantier inte kan tillhandahållas¹⁰.
- Stöd till Cost och Eureka kommer att främja samarbetet mellan europeiska forskarnätverk och deras motsvarigheter i tredjeländer.

4.2. Riktat internationellt samarbete

För en maximal verkan av internationell forsknings- och innovationsverksamhet, utan kostsam fragmentering av insatserna, krävs det att unionen kompletterar öppenheten inom Horisont 2020 med riktade insatser som garanterar en optimal omfattning.

4.2.1. Identifiera områden för internationellt samarbete

Horisont 2020 riktar in unionens finansiering av forskning och innovation på ett begränsat antal samhällsfrågor samt möjliggörande teknik och industriteknik.

Det internationella samarbetet kommer att vara en nyckelfaktor under förberedelserna av arbetsprogrammet för genomförandet av Horisont 2020 (Euratoms program är en del av detta). Områden för samarbete med tredjeländer kommer att fastställas på ett systematiskt och enhetligt sätt på grundval av en analys av unionen gentemot den övriga världen enligt följande kriterier:

- Forsknings- och innovationskapacitet, inbegripet investeringar, resultat (publikationer, patent, citat, licensiering), mänskliga resurser och infrastruktur.
- Risker och möjligheter i samband med tillträde till befintliga, nya eller framväxande marknader, och dessas inverkan på EU:s konkurrenskraft.
- Bidrag till unionens internationella åtaganden, vilket avspeglas i millennieutvecklingsmålen, utvecklingsramen efter 2015, Rio+20, G20 och de internationella målen för sektorspolitiken.
- Samarbete mellan de rättsliga och administrativa strukturer som finns på plats hos de internationella parterna och, i förekommande fall, medlemsstaterna, inbegripet lärdomar från tidigare samarbete.

Det finns tillräckligt med objektiv information för analysen av det första kriteriet, men för de övriga kommer det att krävas en kvalitativ bedömning. Systematisk informationsinsamling kommer att vara en viktig faktor i strategin, och kommer särskilt att utföras av det nya forsknings- och innovationsobservatorium som håller på att inrättas av kommissionen. Det kommer att omfatta grundliga samråd med berörda parter, däribland industrin.

¹⁰ KOM(2011) 810 artiklarna 6.2, 6.3 och 8.5.

En utökad innovationsdimension kommer att innebära adekvata ramvillkor och lika spelregler, även för verksamheter såsom insamling av information, policylärande, utbyte av erfarenheter, identifiering av bästa praxis, tillhandahållande av information och assistans samt nätverkande mellan aktörer inom forskning och innovation för att stödja anpassning och införande av befintlig teknik på nya marknader, och – i vissa fall – demonstrations- och pilotprojekt. Det kommer att finnas en starkare inriktning på marknadsnära och annan innovationsrelaterad verksamhet. Detta kommer att kräva en lämplig jämvikt mellan samarbete med tredjeländer för att gemensamt öka den vetenskapliga kunskapen och möta globala utmaningar och tillvaratagande av EU-företagens intressen. Likabehandling av immateriella rättigheter kommer att säkerställas för att förhindra okontrollerade förluster av unionens know-how.

Mer allmänt är sunda innovationsrelaterade ramvillkor av största vikt för att unionen ska kunna delta aktivt i forskning och innovation på internationell nivå. Exempelvis är avlägsnande av särskilda handelshinder en av hörnstenarna i unionens förbindelser med tredjeländer¹¹.

4.2.2. Utarbetande av flerårsplaner för samarbete med viktiga partnerländer och partnerregioner

På grundval av kriterierna ovan kommer fastställandet av områden för riktade internationella samarbetsåtgärder att bli strategins utgångspunkt. En flexibel differentiering av partnerländer och partnerregioner kommer att möjliggöra ytterligare fokusering, särskilt om man beaktar finansieringsmöjligheterna, samtidigt som man tar hänsyn till att ett visst land kan tillhöra flera grupper beroende på dess styrkor inom forskning och innovation. Följande grupper av länder ingår i Horisont 2020-förslagen:

- **EFTA-länderna, EU:s kandidatländer och länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken**, där tonvikten kommer att ligga på att främja integration i – eller anpassning till – det europeiska forskningsområdet, även genom deras eventuella associering till Horisont 2020. För grannskapet kommer detta att bidra till att utveckla ett gemensamt område för kunskap och innovation, inbegripet att förbättra kompetensen inom forskning och innovation för dessa länder. Samarbetet kommer att samordnas med instrumenten för utvidgningen och grannskapspolitiken, vilket betonades vid den nyligen genomförda konferensen om ett förnyat Europa-Medelhavspartnerskap inom forskning och innovation. För det senare fallet håller en särskild uppföljningsåtgärd på att utarbetas.
- **Industriländerna och de framväxande ekonomierna**, där det främsta målet blir att öka unionens konkurrenskraft, att tillsammans ta itu med globala frågor genom gemensamma innovativa lösningar och att utveckla möjliggörande teknik tack vare tillgången till nya kunskapskällor. Detta kommer att ge unionens privata sektor affärsmöjligheter och tillträde till nya marknader. Det kommer också att finnas en starkare innovationsdimension, vilket till exempel är fallet med det transatlantiska partnerskapet för innovationsåtgärder eller det indoeuropeiska partnerskapet för forskning och innovation.
- **Utvecklingsländer**, där tonvikten kommer att ligga på att komplettera unionens externa politik och instrument genom att bygga partnerskap – i synnerhet biregionala partnerskap – för att bidra till en hållbar utveckling av dessa regioner och ta itu med frågor såsom grön ekonomi, klimatpolitik, bättre jordsbruk, livsmedelssäkerhet och hälsa. Detta innefattar att arbeta för millennieutvecklingsmålen och eventuella

¹¹ COM(2012) 70.

efterföljare, stärka efterfrågestyrd forskning och innovation för utveckling samt förverkligande av Rio+20-konferensens resultat, exempelvis genom överföring av klimatteknik.

Systematisk identifiering av möjligheter i kombination med differentiering av grupper av länder kommer att stödja utvecklingen av **flerårsplaner för samarbetet med viktiga partnerländer och partnerregioner**.

5. EN UPPSÄTTNING ÄNDAMÅLSENLIGA INSTRUMENT

5.1. Politisk dialog

EU har avtal om vetenskapligt och tekniskt samarbete med 20 länder enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och med 15 länder enligt Euratomfördraget. Vetenskap och teknik är ofta också en viktig del av bredare politiska dialoger, såsom i partnerskaps- och samarbetsavtalen och andra internationella ramavtal.

Avtalen om vetenskap och teknik kommer att vara viktiga redskap för att fastställa och genomföra flerårsplanerna. I tillämpliga fall kommer de att utvecklas till strategiska långsiktiga partnerskap, inbegripet överenskommelse om de prioriterade frågor som måste lösas. De bör också främja en rättvis behandling av immateriella rättigheter och kunskapsöverföring. En liknande strategi kommer att följas på regional nivå, till exempel när det gäller partnerskap med Medelhavsländerna, Sydostasiatiska nationers förbund, Afrika och de latinamerikanska och karibiska länderna.

5.2. Insamling av information

Objektiv information är nödvändig för att genomföra strategin. Ökad uppmärksamhet måste därför ägnas åt att samla in kvalitativ och kvantitativ information, till exempel¹²:

- Internationellt samarbete finansierat genom unionen och dess verkan.
- Politik och program för internationellt samarbete i medlemsstaterna och associerade länder, liksom starka och svaga punkter i deras forsknings- och innovationssystem, varigenom medlemsstater och associerade länder kommer att uppmuntras att utbyta information som erhållits genom nationell kartläggning via SFIC (Strategiska forumet för internationellt samarbete inom vetenskap och teknik).
- Politik och program för forskning och innovation, inbegripet den internationella komponenten, i trejeländer, liksom starka och svaga punkter i deras system.
- Framåtriktad verksamhet för att hitta framväxande utmaningar, framtida marknader och trender.

Vid informationsinsamlingen kommer man att använda unionens delegationer och vetenskapliga rådgivare och Europeiska avdelningen för yttre åtgärder samt det nya forsknings- och innovationsobservatoriet.

5.3. Finansieringsinstrument

Horisont 2020 kommer att vara det främsta instrumentet för genomförandet av unionens internationella forsknings- och innovationssamarbete, vid behov kompletterat av nationell finansiering.

Riktade insatser med hjälp av följande instrument kommer att genomföra flerårsplanerna:

¹² Ytterligare information finns i det med följande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

- Forsknings- och innovationsprojekt där medverkan av enheter från tredjeland krävs och/eller beaktas vid utvärderingen.
- Mjukare former av samarbete såsom nätverkande mellan projekt, kluster och/eller programansvariga.
- Gemensamma initiativ där unionen och internationella partner deltar:
 - Samordnade ansökningsomgångar: inleds och utvärderas parallellt i unionen och i tredjelandet.
 - Gemensamma ansökningsomgångar: inleds, utvärderas, väljs och finansieras gemensamt av unionen och tredjelandet.
 - Bidrag från unionen till tredjeländers eller internationella organisationers finansieringsprogram för att täcka medverkan av unionens enheter i dessa program.
 - Specifika initiativ som kräver gemensam finansiering från unionen, medlemsstaterna, associerade länder och/eller tredjeländer för att garantera en optimal omfattning, genomförda via ERA-NET, artikel 185 eller andra instrument.

Horisont 2020-förslagen innehåller bestämmelser¹³ om att utveckla och presentera sektorsövergripande verksamhet, exempelvis internationellt samarbete, på ett enhetligt sätt. Kommissionen avser att dessa bestämmelser ska ingå i arbetsprogrammet och kommittéförfarandet för Horisont 2020.

5.4. Samordning med annan politik och internationella forum

5.4.1. Unionens politik och instrument

Internationellt samarbete inom forskning och innovation kommer att utvecklas i nära samordning med unionens yttre politik och instrument¹⁴. Detta kommer också att innebära att forskning och innovation integreras i annan politik med en stark internationell dimension, såsom handel, Gusp, miljö och energi, och utnyttjar möjligheterna till synergieffekter med internationellt samarbete inom den högre utbildningen, såsom föreslås i Erasmus för alla¹⁵. Utarbetandet av flerårsplaner för internationellt samarbete inom forskning och innovation bör därför nära samordnas med de allmänna externa landstrategierna och den yttre dimensionen av unionens inre politik.

Unionens externa politik kommer att bidra till att bygga upp forskningskapaciteten i länderna som omfattas av utvidgningen och grannskapspolitiken samt i utvecklingsländerna. Finansieringen av forskning och innovation kommer att fokusera på spetskompetens och därigenom bidra till att hitta innovativa lösningar för de utmaningar som länderna står inför. I samband med detta kommer den att bidra till målen i unionens utvecklingspolitik, exempelvis genom framåtriktad verksamhet och socioekonomisk forskning för att hitta särskilda utmaningar, banbrytande forskning och innovation för att utarbeta lokalt tillämpliga lösningar eller stöd för anpassning och överföring av befintlig teknik. Detta kommer att kompletteras med finansiering från Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling.

¹³ Artikel 13 i Horisont 2020-förordningen och artikel 5.6 i det särskilda programmet.

¹⁴ KOM(2011) 865.

¹⁵ KOM(2011) 788.

5.4.2. *Internationella organisationer och multilaterala forum*

Internationella organisationer och multilaterala forum spelar en nyckelroll i arbetet med globala frågor. OECD:s (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) kommitté för vetenskapspolitik och teknisk politik och dess Global Science Forum arbetar främst med att förbättra styrningen av global forsknings- och innovationsverksamhet. FN och andra organisationer, såsom Unesco, den mellanstatliga panelen för klimatförändringar, FN:s ramkonvention om klimatförändringar, den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation och Världshälsoorganisationen, spelar en viktig roll i utformningen av globala forskningsagendor.

Internationella energigorganet och Kärnenergibyrå (inom ramen för OECD), Internationella atomenergiorganet, fjärde generationens internationella forum och internationella Iter-organisationen verkar för internationellt samarbete på kärnenergiområdet. Globala och regionala institutioner såsom den rådgivande gruppen för internationell jordbruksforskning, det globala forumet för jordbruksforskning och forumet för jordbruksforskning i Afrika är verksamma inom jordbruksområdet. Carnegie-gruppen, upprättad inom ramen för G8/G20, är ett unikt forum för diskussioner på hög nivå om forsknings- och innovationsfrågor.

Kommissionen avser att intensifiera sina kontakter med dessa organisationer, både för att ge unionen ett större inflytande på verksamheten, särskilt där unionen är en av huvudgivarna, för och att låta dem bidra till utformningen av unionens dagordning. Unionen bör sträva efter att dess medverkan står i rimlig proportion till dess ansvar enligt fördragen. Vidareutvecklade partnerskap med europeiska mellanstatliga initiativ, såsom Eureka och Cost, och organisationer såsom EIROForum¹⁶, kommer att bidra till en bättre samordning och ett effektivare utnyttjande av unionens medel.

6. FRÄMJA GEMENSAMMA PRINCIPER FÖR INTERNATIONELLT SAMARBETE

Med ledning av unionens principer för yttre åtgärder (artikel 21 i EU-fördraget) är EU väl rustat för att leda arbetet mot gemensamma principer för internationell forsknings- och innovationsverksamhet i syfte att skapa lika villkor så att forskare och innovatörer från hela världen tryggt kan ta kontakt med varandra. Dessa principer kommer att ta upp frågor såsom ansvarsfull forskning och innovation, forskningens integritet, inbördes utvärdering av förslag, främjande av kvinnors roll inom vetenskap och jämställdhet inom forskning och innovation, forskarkarriärer (på grundval av den europeiska stadgan för forskare och uppförandekoden för rekrytering av forskare)¹⁷, rättvis behandling av immateriella rättigheter och öppen tillgång till offentligt finansierade forskningspublikationer.

Ett steg har tagits i och med inrättandet av det globala forskningsrådet, ett frivilligt forum för utbyte av bästa praxis och fastställande av gemensamma principer för internationellt samarbete. Andra initiativ pågår i EU och globalt. Carnegie-gruppen har arbetat med att fastställa gemensamma principer för uppförande av storskaliga forskningsinfrastrukturer. Vad gäller fri tillgång antog kommissionen ett meddelande¹⁸ 2007 och, nyligen, ett uppföljningsmeddelande och en rekommendation¹⁹.

Dessa frågor har också varit föremål för omfattande diskussioner på internationell nivå, både i bilaterala och multilaterala forum. Övergången till öppen tillgång är en världsomfattande

¹⁶ <http://www.eiroforum.org>.

¹⁷ K(2005) 576 slutlig.

¹⁸ KOM(2007) 56.

¹⁹ KOM(2012) 401 och C(2012) 4890.

strävan, vilket visas av Unescos stöd²⁰ och OECD:s deklaration om tillgång till offentligfinansierade forskningsuppgifter²¹). På liknande sätt är Singapore-förklaringen om forskningens integritet den första internationella insatsen för att verka för utarbetandet av globala strategier, riktlinjer och uppförandekoder för ökad integritet inom forskningen²².

7. STÄRKT PARTNERSKAP MED MEDLEMSSTATERNA OCH VIKTIGA INTRESSETER

Unionens och medlemsstaternas internationella samarbetsverksamheter måste vara enhetliga och komplettera varandra. Ett fördjupat och stärkt partnerskap mellan kommissionen och medlemsstaterna är därför en viktig del av strategin.

Det kommer också att vara viktigt att utarbeta en starkare och mer systematisk samverkan med de främsta aktörerna inom området forskning och innovation. Detta innebär en bättre anpassning till prioriteringarna för det internationella samarbetet hos aktörer såsom industri, universitet och forskningsorganisationer, och även prioriteringarna inom den gemensamma programplaneringen, de europeiska teknikplattformarna och de europeiska innovationspartnerskapen.

SFIC har gjort framsteg med anpassningen av internationella samarbetsprioriteringar i medlemsstaterna, i synnerhet hos nationella och regionala finansieringsorganisationer, genom ett pilotprojekt med Indien och genom att undersöka samarbetsprioriteringarna med USA och Kina.

Dessa ansträngningar måste intensifieras, eftersom medlemsstaternas internationella samarbete fortfarande till stor del drivs av nationella intressen snarare än av prioriteringar och strategier som är gemensamma för unionen och medlemsstaterna. Därför gäller följande:

- Medlemsstaterna kommer att medverka i fastställandet av områden för internationellt samarbete och utarbetandet av flerårsplaner.
- Genomförandet av dessa planer kommer att innebära att man utarbetar strategiska dagordningar för forskning och innovation som är gemensamma för unionen och medlemsstaterna. Medlemsstaterna kommer att ha en viktig roll i strategiernas genomförande.
- Man kommer att följa upp Innovationsunionens åtagande att utarbeta gemensamma riktlinjer för överenskommelser med tredjeländer för frågor såsom forskarvisum, immateriella rättigheter, etiska principer inom forskning, import och export av vetenskapliga prover och utrustning, reciprocitet och beskattning. Detta kommer att bygga vidare på det europeiska forskningsområdets riktlinjer för förvaltning av immateriella rättigheter vid internationella samarbetsavtal, som antas av det europeiska forskningsområdets grupp för kunskapsöverföring.

8. GENOMFÖRANDE, STYRNING, ÖVERVAKNING OCH UTVÄRDERING

8.1. Genomförande och styrelseformer

Genomförandet av strategin kommer att anpassas till programplaneringen för Horisont 2020, bland annat genom att flerårsplanerna läggs fram på ett enhetligt sätt i arbetsprogrammen.

²⁰ http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/open_access_to_scientific_information_policy_guidelines_for_open_access_released/

²¹ <http://www.oecd.org/dataoecd/9/61/38500813.pdf>

²² <http://www.singaporestatement.org/>.

Utarbetandet och genomförandet av flerårsplaner för var och en av samhällsfrågorna samt möjliggörande och industriell teknik kommer även fortsatt att lyda under respektive kommitté, och den övergripande Horisont 2020-programkommittén kommer att få i uppgift att styra, övervaka och utvärdera den övergripande strategin för internationellt samarbete. SFIC kommer att fortsätta att verka för större samstämmighet mellan medlemsstaternas och unionens politik.

Det värde som internationellt samarbete inom forskning och innovation har för en bredare allmänhet kommer också att kommuniceras på kontinuerlig basis. På grundval av de positiva erfarenheterna av EU:s och Aseans forskningsår 2012 kommer kommissionen att föreslå att ett vetenskapsår anordnas vartannat år, växelvis i ett partnerland och en partnerregion.

8.2. Övervakning och utvärdering

Kommissionen kommer vartannat år att rapportera om genomförandet av strategin. I rapporten kommer det att redogöras för hur flerårsplanerna har utarbetats och genomförts. Den kommer att innehålla en bedömning av resultaten på grundval av den förteckning över indikatorer som anges i det bifogade arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar. Den första rapporten ska överlämnas i början av 2014.

9. SLUTSATS

Den nya strategin för internationellt samarbete inom forskning och innovation kommer att kännetecknas av följande:

- Horisont 2020 ska vara helt öppet för tredjeländers medverkan, så att Europas forskare kan samarbeta med de skarpaste hjärnorna världen över.
- Riktat internationellt samarbete med den omfattning som krävs för maximal verkan.
- Utarbetande av flerårsplaner för samarbete med viktiga partnerländer och partnerregioner.
- Stärkta partnerskap mellan kommissionen, medlemsstaterna och berörda parter.
- Strävan efter gemensamma principer för internationellt samarbete inom forskning och innovation.
- En stärkt roll för unionen inom internationella organisationer och multilaterala forum.
- Stärkt genomförande, styrning, övervakning och utvärdering